Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

24. veebruar 2022*

Eelotsusetaotlus – Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) – Euroopa Liidu õigusriigimissioon Kosovos (Eulex Kosovo) – Ühismeede 2008/124/ÜVJP – Artikli 8 lõiked 3 ja 5, artikli 9 lõige 3 ning artikli 10 lõige 3 – Missiooni isikkoosseisu tööandja staatus – Artikli 16 lõige 5 – Õiguste ülemineku mõju

Kohtuasjas C-283/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel tribunal du travail francophone de Bruxelles'i (Brüsseli prantsuskeelne töökohus, Belgia) 1. oktoobri 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. juunil 2020, menetluses

CO jt

versus

MJ,

Euroopa Komisjon,

Euroopa välisteenistus,

Euroopa Liidu Nõukogu,

Eulex Kosovo,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan (ettekandja), president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud C. Lycourgos, I. Jarukaitis ja M. Ilešič,

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

arvestades kirjalikku menetlust ja 16. juuni 2021. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– CO jt, esindaja: *avocate* N. de Montigny,

– Euroopa Komisjon, esindajad: B. Mongin, G. Gattinara ja Y. Marinova,

– Euroopa välisteenistus, esindajad: S. Marquardt, R. Spac ja E. Orgován,

– Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: P. Mahnič ja A. Vitro, hiljem A. Vitro ja K. Kouri,

– Eulex Kosovo, esindajad: *avocates* E. Raoult ja M. Vicente Hernandez,

– Hispaania valitsus, esindaja: S. Jiménez García, hiljem M. J. Ruiz Sánchez,

olles 30. septembri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 4. veebruari 2008. aasta ühismeetme 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigi missiooni kohta Kosovos EULEX KOSOVO (ELT 2008, L 42, lk 92) artikli 8 lõikeid 3 ja 5, artikli 9 lõiget 3 ja artikli 10 lõiget 3.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses ühelt poolt CO jt ehk ühismeetme 2008/124 artiklis 1 nimetatud Kosovos läbiviidava õigusriigi missiooni Eulex Kosovo (edaspidi „Eulex Kosovo“) rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu 45 praeguse või endise liikme ning teiselt poolt MJi kui kõnealuse missiooni juhi, Euroopa Komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Liidu Nõukogu vahel nende isikkoosseisu liikmete töötingimuste muutmise üle ning neist mõne puhul nende töölepingute pikendamata jätmise üle.

Õiguslik raamistik

Ühismeede 2008/124

3 Ühismeetme 2008/124 artikli 1 „Missioon“ lõikes 1 on ette nähtud:

„EL moodustab Euroopa Liidu õigusriigimissiooni Kosovos (edaspidi „Eulex Kosovo“).“

4 Ühismeetme artiklis 2 „Eesmärgid“ on sätestatud:

„Eulex Kosovo abistab Kosovo institutsioone, õigusorganeid ja õiguskaitseasutusi nende edusammudes, et saavutada jätkusuutlikkus ja vastutus, ning sõltumatu paljurahvuselise õigussüsteemi ning politsei- ja tolliteenistuse arendamisel ja tugevdamisel, tagades, et nimetatud institutsioonid on poliitilistelt sõltumatud ja järgivad rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ning Euroopa tavasid.

Eulex Kosovo täidab oma volitusi seire, juhendamise ja nõustamise abil, kasutades teatud täidesaatvaid volitusi, ja tehes seda täielikus koostöös Euroopa Komisjoni abiprogrammidega.“

5 Ühismeetme artiklis 8 „Missiooni juht“ on ette nähtud:

„1. Missiooni juht vastutab Eulex Kosovo eest ning juhib ja kontrollib seda kohapeal.

[…]

3. Missiooni juht annab juhiseid Eulex Kosovo kogu isikkoosseisule, käesoleval juhul ka Brüsselis asuva toetusüksuse isikkoosseisule, Eulex Kosovo tõhusaks läbiviimiseks kohapeal, vastutades missiooni koordineerimise ja igapäevase juhtimise eest, ja järgides tsiviiloperatsiooni ülema juhiseid.

[…]

5. Missiooni juht vastutab Eulex Kosovo eelarve täitmise eest. Selleks allkirjastab missiooni juht komisjoniga lepingu.

[…]

7. Missiooni juht esindab Eulex Kosovot operatsioonide piirkonnas ning tagab missiooni asjakohase nähtavuse.

[…]“.

6 Ühismeetme artiklis 9 „Isikkoosseis“ on sätestatud:

„1. Eulex Kosovo isikkoosseisu liikmete arv ja pädevus on kooskõlas artiklis 2 sätestatud eesmärkidega, artiklis 3 sätestatud ülesannetega ja artiklis 6 sätestatud Eulex Kosovo struktuuriga.

2. Eulex Kosovo koosneb peamiselt liikmesriikide või [liidu] institutsioonide lähetatud isikkoosseisust. Iga liikmesriik või [liidu] institutsioon katab oma isikkoosseisu lähetamisega seotud kulud, sealhulgas sõidukulud missiooni toimumiskohta ja tagasi, töötasud, tervisekindlustuse ja hüvitised, välja arvatud päevaraha ning keerulistes ja ohtlikes tingimustes töötamise eest makstavad toetused.

3. Eulex Kosovo võib vastavalt vajadusele võtta lepingulisel alusel tööle ka rahvusvahelisi isikkoosseisu liikmeid ja kohalikke isikkoosseisu liikmeid.

[…]“.

7 Ühismeetme 2008/124 artikli 10 „Eulex Kosovo ja selle isikkoosseisu liikmete staatus“ lõikes 3 on sätestatud:

„Rahvusvahelise ja kohaliku lepingulise tsiviilisikkoosseisu liikmete töötingimused ning õigused ja kohustused sätestatakse missiooni juhi ja isikkoosseisu liikme vahelises lepingus.“

Ühismeede 2008/124 otsusega 2014/349/ÜVJP muudetud redaktsioonis

8 Ühismeedet 2008/124 muudeti muu hulgas nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsusega 2014/349/ÜVJP (ELT 2014, L 174, lk 42) (edaspidi „ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsioon“) ja pikendati selle otsusega kuni 14. juunini 2016.

9 Otsuse 2014/349 põhjenduses 6 on märgitud:

„(6) Missiooni Eulex Kosovo viiakse läbi olukorras, mis võib halveneda ja kahjustada [EL lepingu] artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist.“

10 Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikkel 15a on sõnastatud järgmiselt:

„Eulex Kosovol on käesoleva ühismeetme rakendamiseks õigus hankida teenuseid ja asju, sõlmida lepinguid ja halduskokkuleppeid, värvata töötajaid, omada arvelduskontosid, omandada ja võõrandada vara, ennast kohustustest vabastada ning olla kohtus menetlusosaliseks.“

11 Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõikes 5 on sätestatud:

„Eulex Kosovo vastutab alates 15. juunist 2014 volituste täitmisest tulenevate mis tahes nõuete ja kohustuste eest, välja arvatud nõuete eest, mis on seotud missiooni juhi tõsiste üleastumistega, mille eest vastutab tema.“

12 Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artiklis 20 on ette nähtud:

„Käesolev ühismeede jõustub selle vastuvõtmise päeval.

See kaotab kehtivuse 14. juunil 2016. […]“.

13 Vastavalt otsuse 2014/349 artiklile 2 jõustus kõnealune otsus selle vastuvõtmise kuupäeval, 12. juunil 2014.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

14 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja hagejad töötasid või töötavad jätkuvalt Eulex Kosovo teenistuses rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu liikmetena tähtajaliste töölepingute alusel, mida on järjestikuselt pikendatud. Need lepingud sisaldavad klauslit Brüsseli (Belgia) kohtute kohtualluvuse kohta. Mõne lepingu puhul asendati see klausel hiljem teisega, millega määrati alates 2014. aasta oktoobrist kohtualluvus Euroopa Liidu Kohtule.

15 MJ oli missiooni juht 1. veebruarist 2013 kuni 14. oktoobrini 2014 vastavalt tingimustele, mis olid eelkõige määratletud tema ja komisjoni vahel 1. veebruaril ja 7. juunil 2013 sõlmitud lepingutes.

16 2012. aasta kevadel tõi Eulex Kosovo sisene erinevate ametikohtade ümberklassifitseerimine põhikohtuasja hagejate sõnul kaasa nende ametikohtade tööülesannete kirjelduse muutmise ja nende töötasu märkimisväärse vähenemise. Ümberklassifitseerimisele järgnes kolm lepingute pikendamata jätmise „lainet“, nimelt 2013. aasta kevadel ja suvel, 2014. aasta sügisel ja 2016. aasta sügisel.

17 Mõni põhikohtuasja hageja esitas 6. augustil 2013 Euroopa Liidu Üldkohtule ELTL artikli 263 alusel hagi komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja Eulex Kosovo vastu, paludes tühistada MJi missiooni juhina tehtud otsused jätta hagejate töölepingud pärast teatud kuupäeva pikendamata.

18 Üldkohus jättis 30. septembri 2014. aasta kohtumäärusega Bitiqi jt *vs*. komisjon jt (T-410/13, ei avaldata, EU:T:2014:871) hagi rahuldamata seetõttu, et asi ei ole tema alluvuses, sest vaidluse esemeks olev õigussuhe asetub lepingulisesse konteksti ning kuulub seega töölepingutes sisalduva klausli kohaldamisalasse, millega anti neist lepingutest tulenevate või nendega seotud vaidluste lahendamine Brüsseli kohtute alluvusse.

19 Põhikohtuasja hagejad esitasid 11. juulil, 14. juulil ja 21. oktoobril 2014 hagid eelotsusetaotluse esitanud kohtule, tribunal du travail francophone de Bruxelles'ile (Brüsseli prantsuskeelne töökohus, Belgia), vaidlustades nende tööülesannete ümberklassifitseerimise ja/või töölepingute pikendamata jätmise, samuti neile eelkõige sotsiaalkindlustuse valdkonnas antud staatuse, ning nõudsid kahju hüvitamist.

20 Algul esitati need hagid MJi kui missiooni juhi, nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vastu. Need neli põhikohtuasja kostjat väitsid siiski, et ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni kohaselt peab vastavalt ühismeetme muudetud redaktsiooni artikli 16 lõikele 5 ainsana vastutama Eulex Kosovo nii tulevikus kui ka minevikus oma volituste täitmisest tulenevate mis tahes nõuete ja kohustuste eest.

21 Vastusena sellele väitele esitasid põhikohtuasja hagejad taotlused kaasata Eulex Kosovo sundkorras eelotsusetaotluse esitanud kohtus toimuvasse menetlusse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lahutas aga sundkorras menetlusse kaasamise taotluste läbivaatamise selliste vastuvõetavust ja menetlust käsitlevate ettevalmistavate küsimuste lahendamisest, mis olid seotud põhikohtuasja hagejate esitatud hagidega esimese nelja põhikohtuasja kostja vastu.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus asus 1. juuni 2018. aasta vaheotsuses seisukohale, et MJ tuleb 12. juunile 2014 järgneva perioodi osas menetlusest välja jätta, sest otsus 2014/349 võeti vastu sellel kuupäeval ja järelikult ei tegutsenud MJ alates sellest kuupäevast enam enda nimel, vaid üksnes Eulex Kosovo „esindajana". Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis samuti, et kõnealuse perioodi puhul tuleb nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vastu esitatud hagid jätta menetlusse võtmata, sest Eulex Kosovole oli sellel kuupäeval antud iseseisev juriidilise isiku staatus ning asjasse puutuvad aktid olid vastu võetud tema nimel. Ent 12. juunile 2014 eelnenud ajavahemiku puhul andis eelotsusetaotluse esitanud kohus korralduse menetlus uuendada, et pooled saaksid esitada oma seisukohad selliste volituste olemasolu kohta, mis olid MJile ja tema eelkäijatele sel ajavahemikul missiooni juhtidena väidetavalt antud.

23 Pärast poolte seisukohtade ärakuulamist märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tal on jätkuvalt kahtlusi küsimuses, kas MJ tegutses enda nimel või ühe või mitme institutsiooni nimel.

24 Neil asjaoludel otsustas tribunal du travail francophone de Bruxelles (Brüsseli prantsuskeelne töökohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [ühismeetme 2008/124] artikli 8 lõiget 3 ja artikli 10 lõiget 3 – vajaduse korral koostoimes kõigi muude sätetega, mis võivad olla asjakohased – tuleb tõlgendada nii, et nendega on missiooni juhile, kes tegutseb oma nimel ja arvel, antud ajavahemikul enne 12. juunit 2014 missiooni Eulex Kosovo teenistusse tööle võetud rahvusvahelise tsiviilisikkoosseisu liikmete tööandja staatus, või – võttes eelkõige arvesse ühismeetme [2008/124] artikli 8 lõiget 5 ja artikli 9 lõiget 3 […] – nii, et sellega on tööandja staatus antud [liidule] ja/või [liidu] institutsioonile (näiteks [komisjon], [Euroopa välisteenistus], [nõukogu] või mis tahes muu institutsioon), mille arvel missiooni juht kuni selle kuupäevani tegutses selle volituste, volituste delegeerimise või mis tahes muus vormis esindamise teel, mis tuleb vajaduse korral kindlaks määrata?"

Eelotsuse küsimuse analüüs

Vastuvõetavus

25 Komisjon väidab, et käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, sest see ei ole põhikohtuasja lahendamiseks asjakohane.

26 Esiteks käsitleb see taotlus liidu õiguse sätteid, mis ei olnud eelotsusetaotluse esitanud kohtule hagide esitamise ajal enam jõus. Nimelt ilmneb ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõikest 5, mis jõustus 12. juunil 2014, et alates 15. juunist 2014 vastutab Eulex Kosovo, kellel on õigusvõime, kõikide missiooni volituste täitmisest tulenevate mis tahes nõuete ja kohustuste eest. Pealegi algatasid põhikohtuasja hagejad samal põhjusel samas liikmesriigi kohtus Eulex Kosovo suhtes samadel asjaoludel põhineva paralleelse menetluse.

27 Teiseks seab komisjon 5. juuli 2018. aasta kohtuotsuse Jenkinson *vs*. nõukogu jt (C-43/17 P, EU:C:2018:531) punktide 34–51 alusel kahtluse alla eristuse, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus tegi 12. juunile 2014 eelnenud ja järgnenud perioodide vahel.

28 Tuleb siiski meelde tuletada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on üksnes asja menetleval ja selles tehtava lahendi eest vastutaval liikmesriigi kohtul õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsusetaotluse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud vastama (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Järelikult eeldatakse, et liidu õigust puudutavad küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast vaid siis, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Käesoleval juhul tuleb tõdeda, et Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust ei nähtu ilmselgelt, et sätted, mille tõlgendamist taotletakse, ei ole põhikohtuasja suhtes kohaldatavad. Eelkõige ei ilmne, et Eulex Kosovo vastu esitatud eraldi menetlusdokument oleks selline, mis saaks tõendada, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused nende sätete kohta ei ole tegelikud või et nende tõlgendamisel ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega.

31 On tõsi, et 5. juuli 2018. aasta kohtuotsuse Jenkinson *vs*. nõukogu jt (C-43/17 P, EU:C:2018:531) punktides 34–51 asus Euroopa Kohus seisukohale, et Üldkohtu pädevus teha otsus niisuguse viimase töölepingu – mille sõlmis Eulex Kosovo isikkoosseisu liige – ümberkvalifitseerimise nõude üle tähendab, et see kohus peab võtma arvesse kõnealuse isikkoosseisu liikme varem sõlmitud lepinguid, isegi kui nende lepingutega seotud vaidluste lahendamine ei kuulu *ratione temporis* kõnealuse kohtu alluvusse. See lahendus ei muuda siiski eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust hüpoteetiliseks. See küsimus ei käsitle nimelt seda, kas põhikohtuasja lahendamine allub *ratione temporis* eelotsusetaotluse esitanud kohtule, vaid selle Eulex Kosovo missiooni täitmise eest vastutava üksuse kindlakstegemist ja seega selle üksuse kindlakstegemist, kes on põhikohtuasjas kostja.

32 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tõdeda, et esitatud küsimust ei saa pidada põhikohtuasja lahendamisel asjakohatuks ja et see on seega vastuvõetav.

Sisulised küsimused

33 Kõigepealt väärib märkimist, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel tema menetluses oleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades peab Euroopa Kohus talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastama. Ka võib Euroopa Kohus arvesse võtta neid liidu õigusnorme, millele liikmesriigi kohus ei ole oma küsimustes viidanud (5. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Centraal Justitieel Incassobureau (rahaliste sanktsioonide tunnustamine ja täitmine), C-671/18, EU:C:2019:1054, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Käesoleval juhul nähtub esiteks Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega teha kindlaks, milline üksus vastutas Eulex Kosovo missiooni täitmise eest enne 12. juunit 2014 ja keda tuleb põhikohtuasjas seega pidada kostjaks.

35 Teiseks tuleb märkida, et vormiliselt palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul teha otsus mitte üksnes ühismeetme 2008/124 artikli 8 lõigete 3 ja 5, artikli 9 lõike 3 ning artikli 10 lõike 3 tõlgendamise kohta, vaid ka nende sätete tõlgendamise kohta koostoimes mis tahes „muu sättega, mis võib olla asjakohane“. Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõikes 5 on aga täpsustatud, et Eulex Kosovo vastutab alates 15. juunist 2014 talle usaldatud missiooni täitmisest tulenevate mis tahes nõuete ja kohustuste eest, välja arvatud nõuete eest, mis on seotud missiooni juhi tõsiste üleastumistega, mille eest vastutab missiooni juht.

36 Seega tuleb esitatud küsimusele tarviliku vastuse andmiseks asuda seisukohale, et oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ühismeetme 2008/124 artikli 8 lõikeid 3 ja 5, artikli 9 lõiget 3 ning artikli 10 lõiget 3 ja ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on ajavahemiku puhul enne 12. juunit 2014 määratud Eulex Kosovo isikkoosseisu tööandjaks missiooni juht, kes tegutseb oma nimel ja arvel, ja/või komisjon, Euroopa välisteenistus, nõukogu või mis tahes muu üksus.

37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib käesolevas põhikohtuasjas ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõike 5 ulatuse kohta, et selle sätte ajalist kohaldamisala võib mõista mitmeti, kuivõrd sisuliselt võib väljendist „alates 15. juunist 2014“ aru saada nii, et see viitab kuupäevale, mil Eulex Kosovo hakkas vastutama oma volituste täitmisest tulenevate nõuete ja kohustuste eest, sealhulgas varem toime pandud tegudest tulenevate nõuete ja kohustuste eest, või siis nii, et Eulex Kosovo vastutus on ette nähtud ainult alates sellest kuupäevast tekkinud õiguslike olukordade eest.

38 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õiguse sättele tõlgenduse andmisel võtta arvesse nii õigusnormi sõnastust, konteksti kui ka selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osaks säte on (vt selle kohta 29. aprilli 2021. aasta kohtuotsus X (Euroopa vahistamismäärus – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõike 5 sõnastuse kohta olgu märgitud, et selles on sätestatud, et Eulex Kosovo vastutab alates 15. juunist 2014 volituste täitmisest tulenevate mis tahes nõuete ja kohustuste eest, välja arvatud nõuete eest, mis on seotud missiooni juhi tõsiste üleastumistega, mille eest vastutab tema.

40 Selle alusel tuleb teha järeldus, et kõnealuse sätte eesmärk on täpsustada, kes vastutab Eulex Kosovole usaldatud missiooni täitmisega seotud nõuete ja kohustuste eest, mis tähendab, et selle eesmärk ei ole kindlaks määrata, keda tuleb alates 15. juunist 2014 pidada selle missiooniga seotud toimingute tegijaks, vaid kes peab alates samast kuupäevast nende eest vastutama.

41 Järelikult tuleb väljendit „alates 15. juunist 2014“ mõista nii, et sellega ei täpsustata mitte kuupäeva, mil teatavad teod, kohustused või nõuded peavad olema tekkinud või kujundatud selleks, et Eulex Kosovo nende eest vastutaks, vaid kuupäeva, millest alates Eulex Kosovot tuleb pidada vastutavaks mis tahes kahju ja kohustuste eest, mis olid tekkinud või tekivad seoses talle usaldatud missiooni täitmisega, ja seetõttu nii, et alates sellest kuupäevast lähevad talle üle missiooni täitmise eest varem vastutava isiku või isikute õigused ja kohustused, välja arvatud kohustused, mis on seotud missiooni juhi tõsiste üleastumistega, mille eest vastutab tema.

42 Seda tõlgendust toetavad nii ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõike 5 kontekst kui ka ühismeetmega taotletavad eesmärgid.

43 Sätte konteksti kohta tuleb märkida, et pärast ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 15a jõustumist 12. juunil 2014 anti Eulex Kosovole selle ühismeetme rakendamiseks õigus hankida teenuseid ja asju, sõlmida lepinguid ja halduskokkuleppeid, värvata töötajaid, omada arvelduskontosid, omandada ja võõrandada vara, ennast kohustustest vabastada ning olla kohtus menetlusosaliseks.

44 Sellest õigusvõimest, mis anti Eulex Kosovole ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikliga 15a, mis hõlmab õigust olla kohtus menetlusosaliseks, tuleneb, et kõnealusele üksusele määrati juba enne 15. juunit 2014 vastutus seoses talle usaldatud missiooni täitmisega. Neil asjaoludel ei saa ühismeetme muudetud redaktsiooni artikli 16 lõiget 5 tõlgendada nii, et ühismeetmega Eulex Kosovole antud vastutus puudutab üksnes neid toiminguid, kohustusi või nõudeid, mis tekkisid või kujundati välja alates 15. juunist 2014.

45 Ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni eesmärkide kohta tuleb tõdeda, et otsuse 2014/349 põhjendusest 6 nähtub, et see võeti vastu selleks, et tegeleda olukorraga, mis võib halveneda ja kahjustada EL lepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist. Käesolevas kohtuotsuses antud tõlgendus – mille kohaselt läksid ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõike 5 kohaselt Eulex Kosovole üle missiooni täitmise eest varem vastutanud isiku või isikute õigused ja kohustused – on kooskõlas otsuse 2014/349 eesmärgiga tugevdada Eulex Kosovole usaldatud missiooni.

46 Eeltoodut arvestades tuleb ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõiget 5 tõlgendada nii, et selle kohaselt läheb alates 15. juunist 2014 Eulex Kosovole põhimõtteliselt üle vastutus mis tahes nõuete ja kohustuste eest, mis olid tekkinud või tekivad seoses talle usaldatud missiooni täitmisega, ja seetõttu lähevad alates sellest kuupäevast Eulex Kosovole üle missiooni täitmise eest varem vastutanud isiku või isikute või institutsioonide õigused ja kohustused, sealhulgas need, mis on seotud pooleliolevate kohtuvaidlustega.

47 Järelikult tuleb esitatud küsimusele vastata, et ühismeetme 2008/124 muudetud redaktsiooni artikli 16 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on alates 15. juunist 2014 määratud Eulex Kosovo vastutavaks isikuks ja seega kostjaks kõigi hagide puhul, mis käsitlevad talle usaldatud missiooni täitmise tagajärgi, ja seda olenemata asjaolust, et sellise hagi aluseks olevad faktilised asjaolud leidsid aset enne 12. juunit 2014, st enne otsuse 2014/349 jõustumise kuupäeva.

Kohtukulud

48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 4. veebruari 2008. aasta ühismeetme 2008/124/ÜVJP Euroopa Liidu õigusriigi missiooni kohta Kosovos EULEX KOSOVO, mida on muudetud nõukogu 12. juuni 2014. aasta otsusega 2014/349/ÜVJP, artikli 16 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellega on alates 15. juunist 2014 määratud selle ühismeetme artiklis 1 nimetatud ja Kosovos läbiviidav õigusriigi missioon Eulex Kosovo vastutavaks isikuks ning seega kostjaks kõigi hagide puhul, mis käsitlevad talle usaldatud missiooni täitmise tagajärgi, ja seda olenemata asjaolust, et sellise hagi aluseks olevad faktilised asjaolud leidsid aset enne 12. juunit 2014, st enne otsuse 2014/349 jõustumise kuupäeva.

Allkirjad